

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

27.03.2019

№ 3332/20.3/7-19

на № _____

**Народному депутату України
Лабазюку С.П.**

Шановний Сергію Петровичу!

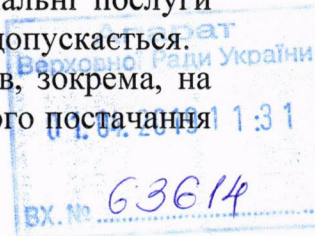
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваш депутатський запит від 25.02.2019 № 6-02/19, надісланий листом Голови Верховної Ради України Парубія А.В. від 01.03.2019 № 11/10-340 стосовно зростання цін на комунальні послуги, та в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до положень законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі - Закон про НКРЕКП), «Про теплопостачання», «Про житлово-комунальні послуги» (далі – *Закон про ЖКП*), «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг», до повноважень НКРЕКП у сфері теплопостачання належить, зокрема, встановлення тарифів на теплову енергію та комунальні послуги суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюється НКРЕКП, здійснення контролю за додержанням ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання та відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності.

Встановлення економічно обґрунтованих тарифів, зокрема на теплову енергію, послуги з централізованого опалення і централізованого постачання гарячої води на рівні, який покриває всі витрати в собівартості цих послуг, є вимогою чинного законодавства, що регулює діяльність та відносини у сферах теплопостачання та комунальних послуг. Тарифи на теплову енергію та комунальні послуги суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих планованих витрат на їх виробництво, встановлення цін/тарифів на теплову енергію та комунальні послуги нижче розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво не допускається.

Формування та встановлення економічно обґрунтованих тарифів, зокрема, на теплову енергію, послуги з централізованого опалення і централізованого постачання

0074086

гарячої води, здійснюється суб'єктами господарювання ліцензіатам НКРЕКП, відповідно до вимог Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води, затвердженого постановою НКРЕКП від 24.03.2016 № 377 (далі – *Порядок*), а також Процедури встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання та Процедури встановлення тарифів на послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, затверджених постановами НКРЕКП від 31.03.2016 №№ 528, 529 відповідно (далі – *Процедури*).

Підставою для звернення ліцензіата щодо встановлення тарифів відповідно до Порядку та Процедури можуть бути обставини, що впливають або можуть вплинути на результати діяльності ліцензіата в період регулювання, зокрема зміни обсягів: виробництва, транспортування, постачання теплової енергії – більше ніж на 5 %; надання послуг з централізованого опалення – більше ніж на 15 %; надання послуг з централізованого постачання гарячої води – більше ніж на 15 %; у структурі опалювального житлового фонду – більше ніж на 15 % порівняно з відповідними обсягами, врахованими у чинних тарифах.

Слід зазначити, що Порядком вдосконалено механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води і запропоновано методику формування тарифів на теплову енергію за нормативним методом з елементами стимулюючого тарифоутворення.

Зокрема, пунктом 2.6 Порядку визначено, що нормування втрат теплової енергії в теплових мережах та питомих витрат палива і електроенергії, які використовуються для виробництва та транспортування теплової енергії, здійснюється в установленому законодавством порядку відповідно до міжгалузевих, галузевих методик, інших нормативних документів з нормування витрат та втрат ресурсів, у яких враховуються основні особливості технологічних процесів конкретного виробництва.

Пунктом 2.7 Порядку з метою стимулювання заходів щодо зменшення втрат теплової енергії при її транспортуванні тепловими мережами передбачено врахування на визначений період втрат теплової енергії в теплових мережах, відмінних від визначених згідно з пунктом 2.6 розділу II Порядку та розрахованих відповідно до встановлених уповноваженим органом методик (порядків) щодо стимулювання зменшення рівня втрат теплової енергії в теплових мережах.

Постановою НКРЕКП від 01.07.2016 № 1214 затверджено Порядок урахування втрат теплової енергії в теплових мережах у тарифах на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, яким передбачено впровадження механізму стимулювання теплопостачальних підприємств до скорочення фактичних втрат теплової енергії до розрахункових значень з одночасним диференційованим врахуванням різниці між фактичними і розрахунковими втратами теплової енергії при встановленні тарифів на теплову енергію та затвердженням програми зниження фактичних втрат теплової енергії для кожного конкретного підприємства.

Крім того, згідно з вимогами Порядку в структуру тарифів разом зі складовими економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із провадженням у планованому періоді ліцензованого виду діяльності у сфері теплопостачання та послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води, включаються витрати на покриття втрат – відшкодування втрат підприємств, що виникають протягом періоду розгляду розрахунків тарифів, встановлення та їх оприлюднення відповідно до вимог

статті 20 Закону України «Про теплопостачання» та статті 31 Закону про ЖКП, а також складові планованого прибутку.

Водночас, дотримуючись визначених чинним законодавством принципів державної регуляторної політики, прозорості, гласності, врахування громадської думки, відкритості для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та доступності процесу державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та на виконання статті 16 Закону про НКРЕКП, постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866 затверджено Порядок проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – *Порядок відкритих обговорень*), який визначає, що до винесення питання щодо встановлення цін (тарифів)/змін до них на відкрите обговорення НКРЕКП, ліцензіат має провести відкрите обговорення (відкрите слухання) на місцях питання щодо необхідності встановлення цін (тарифів)/змін до них із залученням місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування (якщо проект рішення стосується розвитку окремого регіону та/або територіальної громади) за процедурою, наведеною у цьому Порядку, якщо інше не передбачено законодавством.

Зважаючи на викладене, НКРЕКП наголошує на тому, що на підставі вчасно наданих ліцензіатами заяв на встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання та комунальні послуги з централізованого опалення і централізованого постачання гарячої води за категоріями споживачів, з відповідним комплектом розрахункових та підтвердних документів, НКРЕКП відповідно до вимог чинного законодавства, (зокрема Порядку та Процедур) встановлює економічно обґрунтовані тарифи на теплову енергію та комунальні послуги, застосування яких виключає можливість отримання збитків, погіршення фінансово-економічного стану підприємств та, відповідно, необхідність відшкодування різниці в тарифах.

Водночас повідомляємо, що згідно з пунктами 1.4 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва теплової енергії, Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 22.03.2017 № 308 (далі – Ліцензійні умови), у разі якщо суб'єкт господарювання здійснює (або має намір здійснювати) діяльність в обсягах, що перевищують визначений Ліцензійними умовами рівень, а саме: з виробництва теплової енергії – 170 тисяч Гкал, з транспортування або з постачання теплової енергії – 145 тисяч Гкал, при забезпеченості споживачів приладами обліку теплової енергії, що обліковують більше ніж 90 % від загального обсягу реалізованої теплової енергії, ліцензування такої діяльності і, відповідно, встановлення тарифів належать до повноважень НКРЕКП.

Якщо ж обсяги виробництва, транспортування або постачання теплової енергії суб'єктів господарювання не перевищують визначений пунктами 1.4 Ліцензійних умов рівень та/або при забезпеченості споживачів приладами обліку теплової енергії, що обліковують менше ніж 90 % від загального обсягу реалізованої теплової енергії, відповідно до пунктів 1.5 Ліцензійних умов, ліцензування такої діяльності здійснюється обласними та Київською міською державними адміністраціями, а відповідно встановлення тарифів для таких суб'єктів господарювання – органами місцевого самоврядування.

З урахуванням вимог чинного законодавства, у Хмельницькій області суб'єктами господарювання у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності і

встановлення тарифів для яких здійснюється НКРЕКП, є Міське комунальне підприємство «Хмельницьктеплокомуненерго» (далі МКП «Хмельницьктеплокомуненерго») та Комунальне підприємство «Міськтепловоденергія» м. Кам'янець-Подільський (далі – КП «Міськтепловоденергія»).

При цьому, слід зазначити, що тарифи на теплову енергію та послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води для МКП «Хмельницьктеплокомуненерго» та КП «Міськтепловоденергія» відповідно до вимог Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (яким ліцензіати НКРЕКП керувались до 01.01.2016), були встановлені Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг (далі – НКРКП), яка ліквідована відповідно до Указу Президента України від 27.08.2014 № 692.

НКРЕКП, дотримуючись вимог законодавства, зокрема статті 31 Закону про ЖКП, якою визначено, що у разі зміни протягом строку дії цін/тарифів обсягу окремих складових економічно обґрунтованих витрат з причин, які не залежать від виконавця/виробника, виконавці/виробники проводять коригування встановлених цін/тарифів і подають на затвердження до органу, уповноваженого здійснювати встановлення таких цін/тарифів, лише здійснювала коригування окремих складових тарифів встановлених НКРКП, у зв'язку із зміною вартості теплової енергії, виробленої власною ТЕЦ, КГУ, цін на природний газ, тарифів на електроенергію, розміру мінімальної заробітної плати та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, водопостачання для технологічних потреб, фінансових витрат.

Слід зауважити, що незважаючи на неодноразові звернення НКРЕКП до МКП «Хмельницьктеплокомуненерго» та КП «Міськтепловоденергія» (листи НКРЕКП 13.01.2017 № 399/18/7-17, від 09.02.2018 № 1301/18/7-18, від 13.03.2019 № 2737/18/7-19) та органів місцевого самоврядування (листи від 14.03.2019 № 2775/19/7-19, № 2776/18/7-19) щодо необхідності термінового надання до НКРЕКП заяв із відповідними пакетами документів щодо розрахунків та підтверджуючих матеріалів на встановлення тарифів на теплову енергію та послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води відповідно до вимог законодавства, МКП «Хмельницьктеплокомуненерго» та КП «Міськтепловоденергія» із заявами та відповідними комплектами розрахункових та підтверджених документів щодо встановлення тарифів до НКРЕКП не звертались.

Таким чином, питання стабілізації фінансового стану та створення належних умов для провадження господарської діяльності значною мірою залежить безпосередньо від ліцензіатів, прийнятих ними рішень та вжитих заходів (чи їх відсутності) щодо зменшення понаднормативних витрат/втрат та відповідно збитків, модернізації технологічного процесу виробництва, оновлення основних фондів, залучення інвестицій, коштів місцевих бюджетів, оптимізації власних ресурсів та своєчасного звернення до органу, уповноваженого встановлювати тарифи, щодо перегляду тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, відповідно до вимог Порядку та Процедур.

Водночас повідомляємо, що 11 червня 2017 року набрав чинності Закон України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), яким зумовлена кардинальна зміна принципів функціонування ринку електричної енергії України.

Першим етапом змін, який почався 01.01.2019, є запровадження нової моделі роздрібного ринку електричної енергії, яка зокрема передбачає вільний вибір

постачальника електричної енергії споживачем, та відсутність регулювання тарифів (цін) для постачальників електричної енергії, крім постачальників, на яких відповідно до Закону покладені спеціальні обов'язки щодо постачання електричної енергії споживачам.

При цьому, положеннями абзацу одинадцятого пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону тимчасово, на період з 1 січня 2019 року по 31 грудня 2020 року, універсальні послуги, крім побутових та малих непобутових споживачів, надаються постачальником таких послуг також бюджетним установам незалежно від розміру договірної потужності та іншим споживачам, електроустановки яких приєднані до електричних мереж з договірною потужністю до 150 кВт. У зазначений період на бюджетні установи незалежно від розміру договірної потужності та на інших споживачів, електроустановки яких приєднані до електричних мереж з договірною потужністю до 150 кВт, поширюються всі права та обов'язки, передбачені Законом для малих непобутових споживачів щодо отримання універсальних послуг, передбачених статтею 63 Закону.

Разом з цим, звертаємо увагу, що НКРЕКП проведено моніторинг комерційних пропозицій постачальників електричної енергії за вільними цінами, яким підтверджено, що в умовах нового ринку, є вигідні для споживача комерційні пропозиції, які передбачають різні варіації з оплати (попередня оплата, планові платежі, оплата за фактично спожиту електричну енергію), різні тарифи (інтегральні, погодинні, диференційовані за годинами доби та ін.) та інші опції, які можуть зацікавити споживача.

Слід зауважити, що позитивний досвід, пов'язаний з обранням споживачем, зокрема підприємством, що надає житлово-комунальні послуги населенню, конкурентного постачальника електричної енергії озвучений директором КП «Водоканал» Мелітопольської міської ради Запорізької області на засіданні НКРЕКП, що проводилося у формі відкритих слухань, 05.03.2019.

Ознайомитись з вищезазначеним виступом можна за посиланням <https://www.youtube.com/watch?v=ErWFTmEP0Pw&t=5366s>. Початок виступу на відео: 1 год 29 хв. – закінчення 1 год 46 хв.

Враховуючи вищевикладене, споживач може проаналізувати комерційні пропозиції постачальників електричної енергії, які уклали договір постачальника про надання послуг з розподілу/передачі з оператором системи, до мереж якого приєднаний об'єкт споживача, та укласти договір про постачання електричної енергії споживачу на умовах обраної комерційної пропозиції, що дасть змогу споживачу суттєво зменшити витрати на купівлю електричної енергії.

З повагою
Голова НКРЕКП

О. Кривенко